

ת"ד 5058/07/14 - מדינת ישראל נגד פבל דינסטר

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

06 ספטמבר 2015

ת"ד 5058-07-14 מדינת ישראל נ' דינסטר

המאשימה	בפני כב' השופט ישראל ויטלסון, שופט בכיר מדינת ישראל
הנאשם	נגד פבל דינסטר ע"י ב"כ עו"ד כפיר דור

הכרעת דין

נגד הנאשם הוגש כתב האישום לפיו, בתאריך 08.09.2011, בשעה 00:30 או בסמוך לכך, נהג ברכב פרטי מסוג פולקסווגן שמספרו 90-066-18 (להלן - **רכב הנאשם**) בכביש מס' 2, מכיוון דרום לצפון, ובהתקרבו לק"מ - 82 בעת שנסע בעקבות רכב פרטי מסוג טויוטה מס' 22-706-61, נהוג בידי תומר גניש, אשר נסע בעקבות רכב פרטי מסוג סובארו מס' 69-875-58, נהוג בידי טימור קלמברג, אשר נסע בעקבות רכב פרטי מסוג קאיה מס' 55-196-60, נהוג בידי אברהם חדד.

הנאשם לא נתן תשומת לב מספקת לדרך, לא שמר רווח המאפשר עצירת הרכב בכל עת כדי למנוע תאונה, התקרב יתר על המידה אל רכב הטויוטה שנסע לפניו, פגע בו והדף אותו אל רכב הסובארו שהיה לפניו, שנהדף אל רכב הקאיה שהיה לפניו.

כתוצאה מהתאונה נחבלו נוסעי רכב הטויוטה והנאשם עצמו, וכלי הרכב המעורבים ניזוקו.

הנאשם רשום כבעלים של רכב הפולקסווגן המעורב מס' 90-066-18, החל מתאריך - 05/09/2011 ועד לתאריך 05/10/2012. ת/5.

כתב אישום מייחס לנאשם את העבירות הבאות:

1. אי שמירת מרחק, עבירה לפי תקנה 49(א) לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961.
2. נהיגה בקלות ראש וגרם חבלה, עבירה לפי סעיף 62(2), לפקודת התעבורה התשכ"א - 1961.

עמוד 1

3. בהיותו בעל רכב לא מסר ידיעה שבידו למסרה והיא עשויה להביא לזיהויו ולתפיסתו של נהג הרכב שהיה מעורב בתאונה.... תוך 15 יום מיום הדרישה. עבירה לפי סעיף 62(5) לפקודת התעבורה התשכ"א 1961.

הנאשם כפר באישומים המיוחסים לו, ונשמעו בפני הראיות.

ראיות המאשימה

מטעם המאשימה העידו 2 עדי תביעה:

עדת תביעה מספר 1 - השוטרת הילה אלחרר.

עדוּתה נשענה רובה ככולה, על שלושה דו"חות פעולה ודו"ח זיכרון דברים שערכה, התקבלו וסומנו, כ- 6/ת, 7/ת, 8/ת, 9/ת.

לפי עדותה, היא נשלחה למקום האירוע על ידי משל"ט אגף התנועה, בהגיעה למקום התאונה ביחד עם השוטר רמי מזרחי בכביש - 2 קמ" 82 לצפון, הבחינה כי אירעה תאונת שרשרת בנתיב השמאלי, בין ארבעה כלי רכב, בתוך אתר של עבודות בכביש.

השוטרת הבחינה כי אחד המעורבים בשם פבל דינסטר (הנאשם) שהינו הבעלים של רכב הפולקסווגן פסאט, שהיה אחרון בשרשרת וניזוק בצד ימין בחזית, עמד מחוץ לרכב-ומפיו נדף ריח חריף של אלקוהול. האחרון טען כל העת כי לא הוא נהג ברכבו.

השוטרת פגשה במודיע העד איציק אלחדד, אשר זה מסר לה כי שני עובדי מע"צ שהיו במקום סיפרו לו שהבחינו כי מישו ברח מתוך רכב הפולקסווגן. השוטרת לא ביררה מי העדים עליהם דיבר העד אלחדד, הינה כי כן עדותו כולה עדות שמועה בלבד.

זאת ועוד, בכל מהלך הטיפול באירוע, צעק הנאשם חריף וקילל את השוטרת.

עד תביעה מספר 2-

שוטר בוחן התנועה - יריב ליכטנשטיין.

לפי עדותו בבית נמשפט, מדובר בתיק "הצמדה", דהיינו הוא לא יצא לזירת התאונה באותה עת, אלא רק בתאריך 09/11/2011, יותר מחודשיים מיום קרות התאונה. את הטיפול בתיק ביצע רק על סמך הרשום בדו"חות הפעולה וזיכרון הדברים של השוטרת, והעדויות בכתב של המעורבים. התקבלו וסומנו כ- 20/ת - 23/ת, 24/ת - 26/ת.

ראיות ההגנה:

מטעם ההגנה העידו העדים הבאים:

עד הגנה מספר 1 - הנאשם בעצמו.

לפי עדותו בבית המשפט, הוא נהג ברכבו בתוך ראשון לציון עד לרחוב פיקא, שם נפגש עם 6-7 חברים שאינו זוכר את שמותיהם, יחד קנו שתייה מהקיוסק והתחילו "לחגוג", בשתיית אלכוהול. שם הכיר לראשונה את "רמין", אלמוני עד נקודת זמן זו, אשר שכנע אותו להגיע לחולון או לבת ים, לדבריו כבר היה שיכור "מאוד חזק".

בהמשך כנראה הוא נרדם באוטו-במושב שלצד הנהג האלמוני-וכשהתעורר מצא עצמו ליד הרצליה כשרכבו מעורב בתאונה, אז הבחין שלקחו רכב אחד ע"י גרר, והשוטרים הגיעו למקום. לשוטרת (ע.ת/1) אמר כי לא הוא נהג ברכב ואף הצביע על הדם שלו אשר נמצא לטענתו על כרית האוויר למול מושב הנוסע הימני בו ישב.

לשאלת בית המשפט, השיב הנאשם: "לא אני נהגתי ברכב, רמין נהג ברכב".

עד הגנה מספר 2 - מר רמין פרזלי,

עד זה הוזמן לבית המשפט כעד הגנה מטעם הנאשם. לפי עדותו, הוא מתגורר נכון להיום בבת ים אך בשנת 2011 התגורר בחולון. זאת לדעת, הוא אינו אוחז ברישיון נהיגה, ומעולם לא היה ברשותו רישיון נהיגה.

לשאלת בית המשפט השיב, כי אינו זוכר מקרה שבו הוא נהג ברכב וברח מהמקום בעקבות תאונת דרכים שגרם, והוא זוכר "כל מה שקורה לו בחיים".

זאת ועוד, הוא טען כי ביקשו ממנו "שייקח את התיק על עצמו" והוא סרב.

לפי עדותו, הנאשם אינו מוכר לו באופן אישי אולם הוא הכיר אותו רק משום שראה אותו לראשונה בבית המשפט. (עמ' 16 שורות 10-13)

"ש. אתה מכיר את הנאשם?"

ת. בפנים, הנאשם מוכר לי.

ש. מאיפה מוכר לך?

ת. ראיתי אותו אולי בחוץ."

דין והכרעה:

אין חולק כי הנאשם הינו הבעלים הרשום של הרכב במועד התאונה.

עמוד 3

אין חולק כי הרכב של הנאשם הוא הרכב אשר גרם לתאונה בכך שלא שמר מרחק מספיק מהרכבים שלפניו.

אין חולק כי הנאשם נכח ברכב בעת ובמקום התרחשות התאונה.

אין חולק כי הנאשם בחקירתו במשטרה הבטיח להביא את פרטיו של מי שנהג בפועל בעת התאונה והוא נמנע מעשות כן, וכך עד למועד מתן עדותו בבית המשפט שלוש שנים לאחר האירוע כאשר "הנהג" עליו הצביע הנאשם-מכחיש -את נהיגתו במקום.

השאלה שבמחלוקת, האם ניתן להרשיע בעל רכב מכוח החזקה הקבועה בסעיף 27(ב) לפקודת התעבורה?

המצב המשפטי- לשון החוק:

סעיף 27ב לפקודת התעבורה קובע:

(א) נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי העניין, **זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן - המחזיק), או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו.**

(ב) הוכיח בעל הרכב למי מסר את החזקה ברכב, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על המחזיק.

(ג) הוכיח המחזיק כי מסר את החזקה ברכב לאדם אחר, תחול החזקה האמורה בסעיף קטן (א) על אותו אדם.

סעיף 1 לפקודת התעבורה, מגדיר:

"בעל", בין השאר, כ "הבעל הרשום ברשיון הרכב";

"עבירת תעבורה" - "עבירה על פקודה זו ועל התקנות, לרבות חוקי העזר שהותקנו לפיה."

משמעות החזקה

חזקת הבעלות קובעת, משבוצעה עבירת תעבורה ברכב רואים את בעל הרכב כאילו הוא זה שנהג ברכבו וביצע את העבירה. הבסיס לחזקה הוא כי לבעל רכב יש שליטה ביחס לרכבו. היטיב להסביר את הדברים כבוד הנשיא (כתוארו אז) ברק:

בע"פ 3027/90 מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל:

"הרעיון העומד בבסיסה של האחריות המוטלת על בעליו של רכב היא "כי הבעלים אמור לדעת מי

עמוד 4

נהג ברכב הלכה למעשה וכי בכוחו לשמור רישומים ראויים בעניין זה. כאשר הרכב הוא בבעלותו של בן-אדם בשר ודם, שזה רכבו היחיד, קיימת הנחה עובדתית חזקה שהוא עצמו - או אחר ברשותו - נוהג ברכב (ראה ע"א 20/64 [15], בעמ' 435; ע"א 259/63 [16], בעמ' 666) כאשר לבעל הרכב מספר ניכר של כלי רכב, יש הנחה, כי בעל הרכב יודע מיהו הנוהג וצריך לדעת לזהותו (ראה ע"א 31/85 [17], בעמ' 86): עליו לשמור על זהות הנוהג, ואם הוא נמנע מכך, רואים אותו עצמו כאילו נהג ברכב. אחריות זו היא אחריות פלילית - אישית מוחלטת. היא אישית, שכן הבעלים נמצא אחראי בגין מחדליו באי ידיעה על דבר זהותו של הנוהג ובאי שמירת רישומים בעניין זה... אכן, עניין לנו באחריות פלילית אישית, בעלת אופי מוחלט. האחריות היא מוחלטת, שכן הבעלים אחראי בגין עבירה שנעברה ברכב למרות שהוא עצמו לא נהג ברכב.

...

ביסוד האחריות לפי סעיף 27 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] מונחת חובתו של בעל הרכב לדעת מי נהג ברכב, וחוסר הידיעה הוא המקור לאחריות".

וכן דברי כב' השופט חשין בע"פ 2218/06 הייב נ' מדינת ישראל :

"חזקה זו יסודה ב"הנחה עובדתית חזקה" המבוססת על ניסיון החיים, ולפיה הבעלים של הרכב הוא אשר נוהג בו, ואם אינו נוהג, הוא יודע מי נוהג בו".

כאמור מדובר בחזקה בלבד. בעל רכב יכול לסתרה בנקל בהוכחה פוזיטיבית של זהות הנהג. על מנת להפריך את החזקה, לא די שבעל רכב יוכיח כי לא הוא נהג בו. אלא, עליו להצביע באופן אקטיבי על זהות הנהג בפועל ולחלופין על זהות האדם לו מסר את החזקה ברכב. רק כך תוסר ממנו האחריות לביצוע העבירה.

כב' הנשיא (כתוארו אז) שמגר בבר"ע 2/86 נקר נגד מדינת ישראל, בהתייחסו למונח "נעשתה עבירה ברכב", כתב:

"המחוקק לא ביקש לסייג ולתחום ביטוי זה לסוג מוגבל של עבירות ברכב אלא נתכוון לכל מערכת העבירות לפי הפקודה והתקנות הקשורות בשימוש ברכב או הנובעות ממנו. המסקנה, העולה מן ההקשר הניסוחי הכללי, היא, לדעתי, שאין כל הצדקה והיגיון בקביעת הגבלה מלאכותית: אם פלוני נוהג ברכבו של אחר ומסרב להזדהות בעקבות תאונה או נמנע מלדווח עליה למשטרה, יש לרשויות עניין בהטלת אחריות על בעל הרכב או על מחזיקו, כל עוד לא גילה למשטרה, למי מסר את רכבו. יש עניין בגילוי עברייני תנועה בכלל וגורמי תאונה בפרט... ויש לפרש מערכת מילים זו ככוללת את העבירות הכרוכות בנהיגה ובתוצאותיה".

בעל רכב, ובמיוחד מי שבבעלותו רכב אחד, יודע מי נהג או מי החזיק בו. הרעיון העומד בבסיס קביעת החזקה הוא מניעת התחמקות עברייני תנועה מאימת הדין. החשש הוא כי אלה יטענו מחד כי לא הם שנהגו ברכב שבבעלותם, ומאידך כי אין הם יודעים מי נהג ברכב. במצב זה יחמוק מבצע העבירה מהעמדתו לדין ולא יבוא על עונשו. במציאות של ריבוי תאונות ונפגעים אין מקום ליתן למאן דהוא אפשרות להימלט מפני החוק.

ועוד לעניין תחולת הסעיף ראה:

רע"פ 3034/14 **רמזי אבו אנטילה נ' מדינת ישראל** מיום 25.6.14.

שם הפנייה להלכה הקובעת, לנוכח לשונו הברורה של המחוקק בסעיף 27(ב) לפקודת התעבורה.

שם - כמו כאן, הרי שהנאשם ידע היטב את פרטיו של הנהג בפועל ונמנע מלמסור את פרטיו למשטרה - למרות הבטחתו לעשות זאת.

כאמור, אין חולק כי הנאשם נכח ברכב - בעת התרחשות התאונה, היו בידיו הכלים למסור פרטי האחר שנהג - אם נהג - ובהימנעותו לעשות כן, הרי שלטעמי שהוא נושא באחריות לתאונה.

ועוד לעניין זה בהרחבה במקרה דומה, ראה ת"ד(י"ם) 2007/09 פורסם בנבו בעניין **מדינת ישראל נ' מאיר צמח**.

ובהמשך בבית המשפט המחוזי, ובהמשך בבית המשפט העליון רע"פ 9/11 **מאיר צמח נ' מדינת ישראל**, מיום 11.4.11.

"אחריות בעל הרכב לעבירות תעבורה שבוצעו ברכבו נקבעה בהתאם לסעיף 27 פקודת התעבורה, הקובע כי "נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה ... זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, ... או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב ... או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו". תכליתה והגיזנה של חזקה זו נדונו בעבר בפסיקה. הנשיא א' ברק קבע בע"פ 3027/90 חברת מודיעים נ' מדינת ישראל, כי:

"ביסוד אחריות זו מונחת הגישה, כי הבעלים אמור לדעת מי נהג ברכב הלכה למעשה וכי בכוחו לשמור רישומים ראויים בעניין זה. כאשר הרכב הוא בבעלותו של בן-אדם בשר ודם, שזה רכבו היחיד, קיימת הנחה עובדתית חזקה שהוא עצמו - או אחר ברשותו - נוהג ברכב ... עליו לשמור על זהות הנוהג, ואם הוא נמנע מכך, רואים אותו עצמו כאילו נהג ברכב. אחריות זו היא אחריות פלילית-אישית מוחלטת. היא אישית, שכן הבעלים נמצא אחראי בגין מחדליו באי-ידיעה על דבר זהותו של הנוהג ובאי-שמירת רישומים בעניין זה ... הבעלים משתחרר מאחריותו דווקא כאשר בידו לזהות את הנוהג בפועל, ... עניין לנו באחריות פלילית אישית, בעלת אופי מוחלט. האחריות היא מוחלטת, שכן הבעלים אחראי בגין עבירה שנעברה ברכב, למרות שהוא עצמו לא נהג ברכב" (הדגשות שלי ס' ג") (ראו גם ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 2.11.2006)).

עמד על כך אך לאחרונה גם חברי השופט א' רובינשטיין ברע"פ 1185/11 ממדוח נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 1.3.2011):

"הכרעת המחוקק היא, שלא להותיר עבירה הנעברת ברכב בעולם ערטילאי מן הטעם שלא הוברר מי בדיוק נהג ברכב בעת העבירה, ועל כן נקבעה החזקה; לתולדות עמוד 6

הסעיף ולענין זה ראו ע"פ 2218/08 הייב נ' מדינת ישראל (לא פורסם), בפסקאות 11-13 לפסק דינו של השופט (כתארו אז) ד' חשין. בפרשת הייב פסקה 14 אותה הזכיר המבקש, נדרש השופט ד' חשין לצורך לבחון את היקפה ותחולתה של החזקה גם לאור חוקי היסוד שבאו לאחר קביעתה; ואולם, לעת הזאת שב בית משפט זה ואישר את תקפותה של החזקה ... וברי כי עיקר הטיפול בשינוי, נוכח לשונו הברורה של המחוקק, מונח לפתחו של המחוקק. אכן, הסניגור המלומד סבור כי יש מקום לקבוע עבירה מיוחדת הקשורה באי מסירת פרטיו של הנוהג תחת החזקה, ואולם - כאמור - זו מלאכת המחוקק. מנגד, ברי כי אין מקום להותיר חלל שבו לא יינתן הדין על עבירות תעבורה חמורות" (ראו גם, כאמור, ע"פ 2218/08 הייב נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 22.1.2007)).

במקרה דנן המבקש עצמו שתק ולא הביא אף לא בדל של ראיה בדבר הנוהג ברכבו בזמן ביצוע העבירות. אשר על כן, אף לטעמי במצב דברים זה יש מקום להחלת חזקת הבעלות, קרי, מקום בו הבעלים של הרכב ממלא פיו מים ולא מוסר כל גרסה, אפילו לא "ראשית גרסה" בדבר הנוהג ברכבו, אזי יש מקום להחלת חזקת הבעלות והטלת אחריות אישית פלילית בעבירות תעבורה על המבקש, וזאת בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 27ב לפקודה. המבקש בנקל היה יכול לסתור חזקה זו, או לפחות לנסות לעשות כן. אולם משלא עשה זאת, ואפילו לא ניסה לטעון טענות בדבר הנוהג ברכבו, שביצע עבירות חמורות, אזי ברור הוא שבמקרה דנן לא עולות כל שאלות עקרוניות המצדיקות מתן רשות ערעור לבית משפט זה. יש להדגיש בפני המבקש כי האחריות הפלילית שהוטלה עליו והעונש בצידה אינה על סמך "תחושות בטן" של הערכאות הקודמות, כפי שנטען, אלא על סמך הוראה ברורה בחוק, אשר קובעת חזקת הניתנת לסתירה. חזקה זו לא נסתרה על ידי המבקש למרות שניסיון החיים והשכל הישר מלמדים כי כאשר הרכב הוא בבעלותו של בן-אדם קיימת הנחה עובדתית חזקה שהוא עצמו - או אחר ברשותו - נוהג ברכב. הבעלים משתחרר מאחריותו כאשר בידו לזהות את הנוהג בפועל. במקרה דנן, כאמור, המבקש אפילו לא ניסה לעשות כן ולא מסר גרסה מטעמו, ומשכך אין מקום לקבל את בקשתו. הוא הדין גם בכל הקשור לעונש שהוטל על המבקש, אשר אינו מצדיק מתן רשות ערעור לבית משפט זה."

סיכום

בית המשפט ראה לפניו את כל מחדלי החקירה המשטרית.

- א. אי גביית ראיות מהנוכחים בזירה בעת התרחשות התאונה ומיד לאחריה על ידי השוטרת עת/1 הילה אלחרר.
- ב. אי גביית עדותו של עד הראייה "ניאל" שמספר הטלפון שלו היה ידוע ואף שוחחו אייתו טלפונית בלבד.
- ג. אי גביית עדות מהמודיע על התרחשות התאונה כאשר פרטיו היו ידועים למשטרה.
- ד. חלוף הזמן הרב מעת התרחשות התאונה ועד להגשת כתב האישום בפועל (3-שנים) ללא כל הסבר המניח את הדעת.

ולמרות כל אלה אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום שכן אף במחדלי החקירה הרבים, לא מצאתי כי יש בהם בלבד לשחרר את הנאשם מחובתו לקיים את חובתו הראשונית. יסוד ההוכחה המצוין בסעיף 27 ב לפקודה, דהיינו:

"זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב. או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלי הסכמתו."

סוף דבר, אפילו אקבל כי גרסת הנאשם כי יתכן ולא הוא נהג פיזית ברכב, גם אז לטעמי, הוא ידע היטב מי נהג בו שכן מוסכם על הכול כי הוא עצמו ישב ברכב בעת התרחשות התאונה. העדים מציינים כי מיד במקום הוא ביקש לגולל את האחריות לתאונה לאחד מהנוסעים. אלמוני, שברח מהמקום, דהיינו, ללמדך, הוא לא היה שיכור כלוט, שאינו יודע להבחין מימינו או משמאלו.

משבחר בדרך הפעולה בה בחר, בדרך מתחמקת, כאשר הוא סירב להצביע ולציין מי נהג ברכב, בעת חקירתו בסמוך לתאונה, ומיד לאחריה, (ונזכר לאחר 3 שנים?) כאשר הוא לא הוכיח מי נהג ברכב, בסופו של יום, וכאשר אני דוחה את הסבריו הנוגדים את השכל הישר במקרה הטוב, והמגוחכים במקרה הרע, כאשר לטעמי אל לו לבית המשפט כאן לשתף פעולה עם התנהגותו של הנאשם, אני קובע כי החזקה שבסעיף 27 לפקודה, קמה, שרירה, ולשם תכלית זו כמו במקרה כאן היא חוקקה.

מכל הנאמר, אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן.

ניתנה היום, כ"ב אלול תשע"ה, 06 ספטמבר 2015, בנוכחות הצדדים.